

Odborný posudek č. 080705

Posouzení aktuálního stavu topolů kanadských
ve stromořadí v ulici Školní v Černošcích
a návrh budoucích pěstebních opatření

Ing. Pavel Wágner

Šanovská 1573/4, 193 00, Praha 9 - Horní Počernice
Tel. 603 816 296, fax: 281 927 066
Email: info@arbonet.cz URL: www.arbonet.cz

2007

Odborný posudek č. 080705

Posouzení aktuálního stavu topolů kanadských ve stromořadí v ulici Školní v Černošicích a návrh budoucích pěstebních opatření

- Posudek vyžaduje:** Městský úřad Černošice
Riegrova 1209, 252 28 Černošice
- Vegetační prvek:** jednostranné uliční stromořadí 22 ks topolů kanadských *Populus x canadensis*
- Posudek vyhotoven:** 09. 08. 2007 na základě požadavku zadavatele ze dne 26. 7. 2007
a na základě podkladů zhotovitele posudku:
- fotografická dokumentace stavu stromů ze dne 26. 7. 2007
  - závěry terénní obhlídky provedené zhotovitelem posudku 26. 7. 2007
- Důvod:** obavy obyvatel z padajících větví, nutná pěstební opatření pro zachování
a obnovu stromořadí
- Zhotovitel posudku:** Ing. Pavel Wágner – ARBONET Praha, Šanovská 1573/4, Praha 9 - Horní
Počernice. IČO: 470 97 388, DIČ: CZ 7307191034, tel. 603 816 296.
- Posudek zpracoval:** Ing. Pavel Wágner – ARBONET Praha (odborná péče o stromy)
- absolvent střední zahradnické školy v Mělníku (1987 – 1991)
  - absolvent MZLU Brno, Zahradnické fakulty - obor Zahradní a krajinářská tvorba (1991 – 1996)
  - spolupracovník a externí přednášející Vyšší odborné školy zahradnické a jednoletého dálkového studia Komplexní péče o dřeviny v Mělníku
  - národní komisař certifikační zkoušky "European Tree Worker"
  - lektor první soukromé vzdělávací společnosti v oboru arboristika Schola Arboricultura, s.r.o.
  - tuzemská praxe v oboru arboristika od roku 1994.
  - dlouhodobá spolupráce s odborem ochrany prostředí Magistrátu Hl. m. Prahy
  - zahraniční praxe: Kanada 1995, USA 1996, 1998, 2004, Francie 2000, Německo 2004, Rakousko 2004, Anglie 2003, 2005, 2006,
  - zakládající člen české pobočky mezinárodní arboristické společnosti ISA
  - člen Společnosti pro zahradní a krajinářskou tvorbu - Sekce péče o dřeviny
  - spoluautor knihy Péče o dřeviny rostoucí mimo les – I. (J. Kolařík a kol., 2003)
  - od roku 2000 do roku 2006 předseda a spoluorganizátor mistrovství ČR ve stromolezení

Aktuální stav

Odhadem se jedná o 50-60 let staré topoly kanadské - *Populus x canadensis*. U nás zdomácnělý topol kanadský je původem severoamerická dřevina - kříženec - jehož jeden z rodičů je náš domácí topol černý *Populus nigra*. Stromořadí tvoří souvislý liniový porost. Topoly jsou dospělé, z hlediska mýtní zralosti přestárlé. Na svém stanovišti jsou vystaveny působení větru, což mělo před stabilizačním řezem za následek četné zlomy kosterních větví.

Problematikou topolů se u nás zabýval přední odborník ing. Jiří Mottl, CSc.

Kvalitním zdrojem o topolu kanadském je jeho publikace "Topoly a jejich uplatnění v zeleni" vydané Výzkumným a šlechtitelským ústavem okrasného zahradnictví v Průhonicích v roce 1989. Podle ing. Mottla je doba obmýtí topolu kanadského 40 let. Na lokalitách, kde padající větve nemohou ohrozit lidi je možné ho předřezet 60-80 let. Do intravilánu je méně vhodný. Zlomy větví jsou častější až v pozdním věku. I v té době koruna dobře regeneruje.

Z tohoto důvodu byl na posuzovaném stromořadí v roce 2005 proveden bezpečnostní a stabilizační řez. Zásah spočíval ve snížení těžiště (původní výšky) stromů o 1/4 až 1/3. Zároveň byly zkrácené postranní větve, které se ve své délce pod vlastní hmotností a důsledkem křehkosti, začínaly lámat.

Splnil provedený zásah svůj účel?

S odstupem dvou let lze konstatovat, že zásah z roku 2005 splnil zamýšlený účel. Po poměrně masivním odlehčení a zkrácení větví se začal tvořit obrost (výmladky), který již dnes v době olistění plní plnohodnotně funkci sekundární koruny. Vyjma stromů č. 19 a 21, které odumírají, plní všechny stromy estetickou a kompoziční funkci, při zachování odpovídající provozní bezpečnosti.

Jsou stromy v současnosti bezpečné?

U žádného z posuzovaných stromů jsem při terénní obchůzce nezaznamenal zásadní bezpečnostní problém. Vyskytují se zde sice stromy s různými defekty, ale ty jsou výrazně umírněny právě v důsledku masivního odlehčení. Vylomené nebo zlomené větve se v korunách vyskytují, nejedná se ovšem o zásadní bezpečnostní problém. V dřívě většině se jedná o výmladky malých průměrů (do pěti až osmi cm), které v porovnání s původními nebezpečnými kosterními větvemi nepředstavují zásadní bezpečnostní riziko. Vylamování výmladků je přirozené, jelikož jejich nasazení do kmene či větví nižších řádů není stabilní. Z tohoto důvodu nesmíme nechat výmladky „přerůst únosnou bezpečnostní mez. Viz návrh opatření.

Jaký problém je nutné v současnosti řešit?

Vzhledem k tomu, že předmětné topoly nejsou na stanovišti dlouhodobě perspektivní je nutné začít s obnovou stromořadí ať už postupnou nebo jednorázovou.

a) práce se stávajícími stromy

Na stávajících stromech je třeba pracovat s novým obrostem (sekundární korunou), aby stromy byly nadále bezpečné a přitom měly dostatek fotosynteticky aktivních větví. Jinými slovy: stromy, která mají defektní větvení, nebo jiná mechanická poranění snižující jejich provozní bezpečnost se musí dále postupně snižovat (adekvátně k závažnosti defektu).

Výmladky se musí prořezávat (selektovat) s cílem vytvoření hodnotné sekundární koruny s "přirozeným" rozložením nových větví. Současně je však zapotřebí udržovat je v takové délce, aby se nevyklamovaly sami vlastní vahou nebo pod náporem větru či sněhu.

V každém případě je potřeba pokácet dva odumírající stromy s pořadovým číslem 19. a 21.

b) koncepce obnovy stromořadí

Způsobů jak obnovit (nahradit) stávající stromořadí je několik. V první řadě je ale nutné ujasnit si funkci, kterou má stromořadí plnit a jaký záměr má splnit z hlediska územního rozvoje na přilehlých pozemcích. Výsadba nových stromů bude záležitostí na dalších minimálně padesát let a proto je velice důležité vysadit na toto místo "správný" taxon. Pokud na přilehlém poli proběhne v následujících letech výstavba, bude zřejmě volba taxonu jiná, než kdyby se zde uvažovalo například o parkové ploše apod. Jedním z hlavních faktorů rozhodujícím o volbě správného taxonu je požadavek na výšku nasazení prvních větví v koruně (podjezdová výška, podchodná výška, omezení výšky s ohledem na budovy, ploty, nadzemní vedení, výhled do křižovatky atd.). Rozhodně nemá smysl sázet malokorunné stromy do místa, kde je kmen takto blízko silnice.

Další úvaha by měla vést směrem k budoucímu způsobu využití komunikace. Pokud se v blízké budoucnosti plánuje rekonstrukce vozovky, inženýrských sítí nebo výstavba chodníku, je každopádně lepší počkat s výsadbou až po realizaci zemních prací a obnovu provést jednorázově.

Rovněž je potřeba zjistit minimální potřebnou vzdálenost kmene stromu od vozovky, aby nové stromy nebyly v kolizi s příslušným ochranným pásmem z hlediska bezpečnosti silničního provozu. V takovém případě by bylo vhodnější posunout celou osu stromořadí dál od vozovky.

Návrh pěstebních opatření

Přestože zásadní úvaha o budoucnosti stromořadí a přilehlého území bude na městě Černošce, je možné vyjít ze současné situace s předpokladem, že se situace dlouhodobě měnit nebude, a že velikost a poloha stromů je v takovéto podobě vyhovující. V takovém případě je možné k obnově přistoupit dvěma možnými způsoby.

1. Jednorázová obnova stromořadí:

- a) **Výměna okamžitá** – tedy bez dalších zásahů všechny stromy najednou vykácet a vysadit nové (toto řešení by bylo pro veřejnost asi nejhůře přijatelné, ovšem z hlediska finanční náročnosti kácení i výsadby jednoznačně nejlevnější způsob).
- b) **Výměna s časovým odstupem** (např. do 5ti let). Při této variantě je nutné na stávajících stromech dále provádět udržovací řezy a například po rekonstrukci vozovky provést úplnou jednorázovou výměnu. Pokud by se uvažovalo o stavebních pracích v blízkosti stromů, hlavně v oblasti kořenové zóny, je to opět nejefektivnější a nejlevnější způsob.

2. Postupná obnova stromořadí

- a) **Výměna stromů ob jeden kus** – při této variantě se počítá s výměnou každého druhého topolu, přičemž je počítáno už i se stávajícími mezerami po dříve pokácených stromech. Tato varianta je "politicky" pro veřejnost nejpřijatelnější, ale je zde riziko horší ujímavosti nových stromů. Stávající ponechané stromy stíní a konkurují i v kořenové zóně při výživně a záživce. Navíc při následném kácení dřívě ponechaných kusů hrozí poškození výsadeb, podmínky jsou více ztížené a cena za kácení úměrně dražší.
- b) **Výměna stromů po sekcích** – dle mého názoru optimální varianta postupné výměny. Vykáceny budou dva až tři stromy, čímž vznikne mezera a ve stejné délce se ponechají následující stromy. Takto v pravidelném intervalu vzniknou prostory pro dosadbu dvou až tří stromů nových stromů, které budou mít lepší ujímavost,

Návrh nového taxonomického složení

S ohledem na problémy, se kterými se topoly ve městech potýkají, bych navrhoval volbu jiného taxonu. Pokud by prostor a vývoj zůstal stejný jako je tomu dnes mohly by přicházet v úvahu následující druhy (včetně případných kultivarů):

Tilia platyphylla – lípa velkolistá

Quercus robur – dub letní

Tilia euchlora – lípa zelená

Acer campestre – javor babyka

Fraxinus excelsior – jasan ztepilý

Acer pseudoplatanus – javor klen

Carpinus betulus – habr obecný

Celtis occidentalis – břestovec západní (vyžaduje pravidelný řez)

Corylus colurna – líska turecká

Platanus x acerifolia – platan javorolistý

Osobně se v současné situaci nejvíce přikláním k dubu letnímu (zvláště ke sloupovitému kultivaru 'Fatigiata') nebo k lípě zelené.

ING. PAVEL WÄGNER

Šanovská 1573/4, Praha 9
Horní Počernice, 193 00
Tel.: +420 603 816 293
IČO: 470 97 388
DIČ: CZ 7307191034

Pavel Wágner
Ing. Pavel Wágner

V Praze dne 20. 08. 2007

Ing. Pavel Wágner - Arbonet Praha

odborná péče o stromy

IČO: 470 97 388, DIČ: CZ 7307191034,

Šanovská 1573/4, Praha - Horní Počernice, 193 00

Tel. 603 816296, Fax 281 927 066

č.ú. 131 775 869 / 0300 ČSOB a.s. exp. Praha 9 CČM

info@arbonet.cz, www.arbonet.cz

Varianta 2.b) - Výměna stromů po sekcích + aktuální ošetření

P.č.	Taxon	ošetření	Poznámka
1	<i>Populus x canadensis</i> - topol kanadský	kácení ve ztížených podmínkách	u vjezdu do domu, první odspodu
2	<i>Populus x canadensis</i> - topol kanadský	kácení ve ztížených podmínkách	dvojkmen
3	<i>Populus x canadensis</i> - topol kanadský	redukční řez o 1/5, selekce výmladků	
4	<i>Populus x canadensis</i> - topol kanadský	redukční řez o 1/5, odstranění suchých větví	trojkmen
5	<i>Populus x canadensis</i> - topol kanadský	kácení ve ztížených podmínkách	rána na kmeni po původním trojaku
6	<i>Populus x canadensis</i> - topol kanadský	redukční řez o 1/5, odstranění suchých větví	
7	<i>Populus x canadensis</i> - topol kanadský	redukční řez o 1/5, selekce výmladků	dvojkmen
8	<i>Populus x canadensis</i> - topol kanadský	kácení ve ztížených podmínkách	
9	<i>Populus x canadensis</i> - topol kanadský	redukční řez o 1/5, odstranění suchých větví	trojkmen
10	<i>Populus x canadensis</i> - topol kanadský	obvodová redukce, selekce výmladků	
11	<i>Populus x canadensis</i> - topol kanadský	kácení ve ztížených podmínkách	
12	<i>Populus x canadensis</i> - topol kanadský	kácení ve ztížených podmínkách	dvojkmen v 8 m
13	<i>Populus x canadensis</i> - topol kanadský	redukční řez o 1/5, odstranění suchých větví	dvojkmen v 8 m
14	<i>Populus x canadensis</i> - topol kanadský	obvodová redukce, selekce výmladků	dvojkmen v 5 m
15	<i>Populus x canadensis</i> - topol kanadský	*kácení ve ztížených podmínkách	
16	<i>Populus x canadensis</i> - topol kanadský	kácení ve ztížených podmínkách	bohatý spodní obrost
17	<i>Populus x canadensis</i> - topol kanadský	obvodová redukce výmladků	pěkná sekundární koruna
18	<i>Populus x canadensis</i> - topol kanadský	redukční řez o 1/5, selekce výmladků	dvojkmen s ránou
19	<i>Populus x canadensis</i> - topol kanadský	kácení ve ztížených podmínkách	usychá, špatné obráží
20	<i>Populus x canadensis</i> - topol kanadský	redukční řez o 1/5, selekce výmladků	dvojkmen u silnice, hnědý mizotok
21	<i>Populus x canadensis</i> - topol kanadský	pokácení torza	torzo 6 m
22	<i>Populus x canadensis</i> - topol kanadský	redukční řez o 1/5, odstranění suchých větví	dvojkmen ve 2 m

